

iz naših knjižnica

Uređuje: Danko Škare

ISSN: identifikator za serijske publikacije

Lj. Arnuš, D. Getliher i R. Petrušić

ISSN ured za Hrvatsku

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Hrvatske bratske zajednice 4, 10000 Zagreb

E-mail: ljanus@nsk.hr; dgetliher@nsk.hr; rpetrusic@nsk.hr

ISSN (International Standard Serial Number) je međunarodni standardni broj serijske publikacije kojim se ona identificira neovisno o zemlji izdavanja, jeziku, abecedi, učestalosti izlaženja ili mediju te neovisno o tome izlazi li, je li prestala izlaziti ili će tek izaći. Sastoji se od osam znamenaka (dvije skupine po četiri znamenke između kojih je crtica) ispred kojih je akronim ISSN (npr. ISSN tiskanog izdanja časopisa *Kemija u industriji* je ISSN 0022-9830). Sam ISSN nema u sebi nikakvih značenjskih elemenata koji bi, kao što to ima npr. ISBN, označavali jezik, zemlju ili nakladnika, a dodjeljuje se slijedom iz popisa brojeva koje Međunarodni ured za ISSN (*ISSN International Centre*) dostavlja svojim nacionalnim uredima.

Jedan od tih ureda je i ISSN ured za Hrvatsku, nacionalni centar za identifikaciju hrvatskih serijskih publikacija i druge neomeđene građe. ISSN ured za Hrvatsku osnovan je 1992. pri Institutu informacijskih znanosti – Centru za praćenje i unapređivanje znanstvene izdavačke djelatnosti i od tada aktivno sudjeluje u radu mreže ISSN-a.¹ Od 1994. godine djeluje u sastavu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

¹ Voditeljica ureda Jasenka Zajec članica je Upravnog odbora ISSN-a u nekoliko mandata.

The screenshot shows the website of the ISSN office for Croatia. The header includes the logo of the National and University Library in Zagreb and the word 'Usluge' (Services). A search bar is located in the top right. The main navigation menu includes 'Digitalna knjižnica', 'O knjižnici', 'Usluge', 'Zbirke', and 'Novosti/Zbivanja'. The page content is organized into a grid. On the left, there is a sidebar with various service categories like 'Čitaonice', 'Radno vrijeme, upis, posudba', 'Informacijske usluge', 'Edukacija', and 'Za nakladnike'. The main content area features a section for 'ISSN ured za Hrvatsku' with contact information (address, phone, fax, email) and a list of services provided. Below this, there is a section titled 'ŠTO JE ISSN' explaining the international standard. The right sidebar contains links to 'Katalozi i bibliografije', 'Pitajte knjižničara', 'Meduknjižnična posudba', 'Edukacija', 'Digitalizirana baština', 'Virtualna historija NSK', and 'DIGITALNI ARHIV'. The footer shows the browser status bar with 'Internet' and '100%' zoom.

Slika 1 – Mrežne stranice ISSN ureda za Hrvatsku

ISSN INTERNATIONAL CENTRE

Home Quick Search Combined Search Expert Search Browse

Back to last: Labelled Record Submit

first record | previous record | next record | last record
full | marc

Record 1 of 2

You searched ISSN database - ISSN: 1334-9090

ISSN	1334-9090
ISSN-L	0022-9830
Medium	Computer remote
Key Title	Kemija u industriji (Online)
Publisher	Zagreb : Hrvatsko društvo kemijskih inženjera i tehnologa, 2001- .
Country of publication	CROATIA
Dates of publication	2001 / 9999 current
Frequency	Monthly
Type of publication	Periodical
Language	Croatian
Title script	Extended roman
Title proper	Kemija u industriji
Abbreviated key title	Kem. ind. (Online)
Universal Decimal Classification	66
URL	http://nippur.irb.hr/hrv/ku/i/index.html
URL	http://damp.nsk.hr/arihiva/publication.php?show=archive&idpublication=685
Additional Physical Form Entry	Kemija u industriji [ISSN 0022-9830]
ISSN Centre	Croatia
Category	-- Register

Slika 2 – Bibliografski zapis časopisa *Kemija u industriji (Online)* u Upisniku ISSN-a

Osnovna djelatnost ovog ureda je sustavna identifikacija hrvatskih serijskih publikacija koja se provodi dodjeljivanjem ISSN-a te stvaranje i održavanje nacionalne baze podataka i baze podataka ISSN-a.

Nakladnici serijskih publikacija ISSN dobivaju tako da ISSN uredu za Hrvatsku dostave ispunjen obrazac za dodjelu ISSN-a, koji se nalazi na mrežnim stranicama ISSN ureda za Hrvatsku. Obrascu je potrebno priložiti ogledni primjerak publikacije ili, ukoliko publikacija još nije izašla, radnu verziju naslovnice, impresuma i sadržaja publikacije. Za mrežnu građu dovoljno je dostaviti URL stranice na kojoj se građa nalazi. Dodjela ISSN-a je besplatna.

ISSN se dodjeljuje neomeđenoj građi, tj. svim serijskim publikacijama i integrirajućoj građi koja redovito izlazi pod istim, stalnim naslovom koji se ujednačeno i dosljedno navodi na svim mjestima. Dodatni uvjet za mrežnu građu je objavljivanje cjelovitih tekstova i redovito osuvremenjivanje sadržaja.

U okviru svojih redovitih poslova ISSN ured za Hrvatsku pruža pomoć uredništvima pri pokretanju i uređivanju časopisa. Urednici dobivaju upute kako urediti časopis u skladu s međunarodnim normama i preporukama, upućuju se na hrvatske zakone i pravila koja se odnose na nakladničku djelatnost.

ISSN kao postojan i jedinstven identifikator olakšava obradu, prijenos i razmjenu podataka o serijskoj građi između knjižnica, sekundarnih službi, dobavljača, nakladnika itd. ISSN upotrebljavaju sve velike svjetske baze podataka za jedinstveno identificiranje serijskih publikacija, knjižnice, nakladnici, dobavljači, raspačivači, pošte, uredi za zaštitu autorskih prava, servisi A&I i ostali identifikacijski sustavi (DOI, OpenURL, URN i crtični kod EAN).

Danas je Mreža ISSN-a jedan od najrazrađenijih identifikacijskih sustava u svijetu. Svoje početke bilježi još u sedamdesetim godinama 20. stoljeća kao rezultat UNESCO-vog programa UNISIST (Studije izvodivosti o uspostavljanju svjetskog sustava za znanstvene i tehničke informacije), kojem je cilj bio uspostavljanje međunarodnog popisa znanstvenih i stručnih časopisa koji bi se primjenjivao za normiranje bibliografskih bilješki u znanstvenoj literaturi te inicijative za stvaranje međunarodnog standardnog broja za serijske publikacije u okviru Međunarodne organizacije za normizaciju (ISO = International Organization for Standardization) (S. Santiago, 1995.). Mreža ISSN-a službeno je uspostavljena 1976. kao međuvladina organizacija unutar UNESCO-a i od tada djeluje kroz svoje nacionalne i regionalne urede (87 zemalja članica). Međunarodni ured za ISSN koordinira rad nacionalnih ureda i zajedno s njima stvara i održava bazu podataka – Upisnik ISSN-a koji je dostupan *online* i u formatu ISO 2709, sadrži serijske publikacije iz oko 180 zemalja na 150 jezika. U Upisniku je 20. listopada 2010. bilo dostupno 1 542 007 zapisa serijskih publikacija, od čega 8324 hrvatskih publikacija. Godišnje se povećava za 50 do 60 tisuća novih naslova.

Osim jedinstvenih identifikacijskih elemenata kao što su ISSN, ključni naslov i skraćeni ključni naslov, bibliografski zapisi u Upisniku ISSN-a sadrže i ostale elemente koji su nužni za identifikaciju serijskih publikacija, npr. nakladnik, mjesto i učestalost objavljivanja, stvarni ili varijantni naslov te druge elemente kao što su poveznice na prethodne ili kasnije naslove serijskih publikacija te poveznice na druge medijske inačice u kojima je publikacija dostupna (slika 2).

Redovitom revizijom svoje norme i Priručnika za ISSN, ISSN-sustav prati promjene koje sa sobom donose novi pojavni oblici se-

rijskih publikacija. Uvode se novi pojmovi (neomeđena građa, integrirajuća građa) i nove funkcije ISSN-a (ISSN-L).

Mreža ISSN-a zasebno identificira iste sadržaje na različitim medijima te se istoj publikaciji na različitim medijima dodjeljuje zasebni ISSN. Kako bi se odgovorilo na potrebe korisnika da se istodobno identificira naslov, ali i svaki pojedini medij, uvedena je nova funkcionalnost ISSN-a – povezujući ISSN (engl. linking ISSN = ISSN-L). ISSN-L identificira publikaciju bez obzira na medij na kojem izlazi te omogućuje istodobnu identifikaciju proizvoda i sadržaja. ISSN-L je prvi dodijeljeni ISSN u Upisniku ISSN-a serijskoj publikaciji na nekom mediju bez obzira postoji li sadržaj na drugom mediju. Na taj način svaki medij iste publikacije ima svoj ISSN i zajednički ISSN-L koji ih povezuje. Npr. časopisu *Kemija u industriji* (slika 3), koji ima svoje tiskano i mrežno izdanje, dodijeljena su dva ISSN-a. Tiskanom izdanju dodijeljen je ISSN 0022-9830, a mrežnom izdanju ISSN 1334-9090. S obzirom da je najprije dodijeljen ISSN tiskanom izdanju, njegov ISSN postao je povezujući ISSN, tj. ISSN-L. Prilikom navođenja ISSN-L-a potrebno je upotrebljavati akronim za jasno razlikovanje funkcije ISSN-a: ISSN 0022-9830 ili ISSN-L 0022-9830.

ISSN-L određuje Međunarodni ured za ISSN i retroaktivno je dodijeljen svim serijskim publikacijama u Upisniku ISSN-a. Za informacije o ISSN-L-u potrebno je obratiti se nacionalnom uredu.

U svijetu koji se stalno mijenja, a svijet serijskih publikacija je upravo takav, ISSN-identifikator pronašao je svoje trajno mjesto. Razrađenim sustavom i prilagodbom novim potrebama uspješno odgovara zahtjevima korisnika i izazovima suvremenog svijeta.

Literatura

1. ISO 3297:2007 Information and documentation – International Standard Serial Number (ISSN).
2. ISSN manual: cataloguing part. Paris: ISSN International Centre, 2009 URL: http://www.issn.org/files/issn/Documentation/ISSN-MANUAL_JAN09.pdf (20. 10. 2010.).
3. ISSN International Centre URL: <http://www.issn.org> (20. 10. 2010.).
4. ISSN Portal URL: <http://portal.issn.org> (20. 10. 2010.).
5. ISSN ured za Hrvatsku URL: <http://www.nsk.hr/issn> (20. 10. 2010.).
6. Mrežni katalog Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu URL: <http://aleph.nsk.hr:8992/F> (20. 10. 2010.).
7. Obrazac za dodjelu ISSN-a URL: <http://www.nsk.hr/UserFiles/File/dokumenti/ISSN%20obrazac.doc> (20. 10. 2010.).
8. Odluka o povjeravanju obavljanja poslova Hrvatskog centra za međunarodni sistem podataka o serijskim publikacijama, Narodne novine **154** (6) (1992) 89–90.
9. S. Santiago, The International Standard Serial Number (ISSN) System, International cataloguing and bibliographic control **24** (1) (1995) 15.
10. The Statutes of the ISSN International Centre URL: <http://www.issn.org/en/node/112> (20. 10. 2010.).
11. J. Zajec, ISSN ured za Hrvatsku. Prikaz povodom desete obljetnice, *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* **45** (3–4) (2002) 1–15.

The screenshot shows the ISSN International Centre portal interface. At the top, there is a navigation bar with options like Home, Quick Search, Combined Search, Expert Search, Browse, Submission of lists, and Help. Below this, there are search filters and sorting options. The main content area displays search results for the query "0022-9830".

	ISSN-L	ISSN	Key Title / Variant titles	Dates	Country	Language	Frequency
1	0022-9830	0022-9830 Register	Kemija u industriji	1952-9999	CROATIA	Croatian	Monthly
2	0022-9830	1334-9090 Register	Kemija u industriji (Online)	2001-9999	CROATIA	Croatian	Monthly

Below the table, there is a section for "Your last searches" and "Your account statistics".

Slika 3 – ISSN i ISSN-L časopisa *Kemija u industriji* u Upisniku ISSN-a